



Pestprotocol

Gepest worden is een zeer ingrijpende zaak in het schoolleven van een leerling met soms langdurige gevolgen. Daarom hebben we een pestprotocol dat erop gericht is pestgedrag te voorkomen en/of te bestrijden.

A. Vormen van pesten

Wat is plagen

Bij plagen is er sprake van incidenten. Plagen gebeurt vaak spontaan. Het duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar en is er geen machtsverhouding. De rollen ligt niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander.

Wat is pesten

Iemand is het mikpunt van pesterijen als hij of zij herhaaldelijk en langdurig blootstaat aan negatieve handelingen verricht door één of meerdere personen. Bij pesten is het ene kind sterker en het andere kind zwakker. Vaak gebeurt pesten niet één keer, maar is het gepeste kind steeds weer de klos.

Wat is cyberpesten (pesten via internet en SMS)

Cyberpesten, ook wel digitaal pesten genoemd, komt steeds vaker voor. Bij pesten via internet of sms kan je gepest worden zonder dat je weet wie je pest. Het hacken van email-accounts, bedreigingen of het plaatsen van vervelende foto's zijn voorbeelden van digitaal pesten.

Een nieuwe vorm van digitaal pesten is bijvoorbeeld happy slapping. Dit betekent het uitlokken van een vechtpartij en deze filmen met een digitale camera van een mobiele telefoon. Dit schokkende filmpje wordt dan op internet gezet.

B. Signaleren

Mogelijke signalen waar u uit kunt opmaken dat een leerling gepest wordt:

- hoofdpijn;
- schoolresultaten die plotseling achteruit gaan;
- niet graag meer naar school willen;
- aanhankelijker gedrag, of juist;
- agressief gedrag.

Signalen van pestgedrag:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen;
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot;
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven;
- briefjes doorgeven;
- beledigen;
- opmerkingen maken over huidskleur, seksualiteit, uiterlijk, gedrag, haardracht of kleding;
- isoleren;
- buiten school opwachten, slaan of schoppen;

- op weg naar huis achterna rijden;
- naar het huis van het slachtoffer gaan;
- bezittingen afpakken;
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.

Deze lijst kan nog verder uitgebreid worden. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen.

Slachtoffers praten zelden uit zichzelf met ouders, leerkrachten of vrienden over pesterijen. Ze hebben vaak het gevoel dat het hun eigen schuld is. Of ze schamen zich omdat ze 'niet populair' zijn. Ook denken ze vaak dat praten toch niet helpt. Ze zijn bang dat het pesten erger wordt, wanneer uitkomt dat ze erover gepraat hebben of dat ze niet serieus worden genomen. Máár zwijgen houdt pesten juist in stand. Alleen door het pesten en de pester bekend te maken, kan het stoppen.

C. Preventie

De school heeft een **anti-pest-beleid**. Dat is opgenomen in het Schoolveiligheidsplan. Het pestbeleid omvat wat betreft preventie de volgende maatregelen:

- De docenten maken jaarlijks het onderwerp pesten bespreekbaar in de mentorles. De attitude van alle docenten is dat er niet gepest wordt.
- In de onderbouw (klas 1 en 2) wordt er in de mentorles een "In deze klas wordt niet gepest"-document opgesteld. Dit document maakt afspraken over het omgaan met elkaar en wordt ondertekend door alle leerlingen uit de betreffende klas.
- In alle lokalen zijn gedragsregels gepubliceerd (naast de deur) waarop o.a. de volgende afspraak staat: "We zijn vriendelijk voor iedereen".
- Het gebruik van de mobiele telefoon voor het maken van opnamen (audio/video) op school is niet toegestaan.

D. Curatie

Het kan voorkomen dat er ondanks alle maatregelen in de preventieve sfeer nog gepest wordt. Pesten gebeurt meestal stiekem en buiten het gezichtsveld van leerkrachten. Het is belangrijk dat het gemeld wordt door ouders, leerlingen of andere betrokkenen bij de leerkracht. Als gezien wordt, of door onderzoek bij vermoeden of horen bevestigd wordt dat er gepest wordt, dan gaan we over tot de volgende aanpak:

1. De gepeste ondersteuning geven:

- de gepeste serieus nemen; aangeven dat je actie gaat ondernemen;
- medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie de leerling wordt gepest;
- nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij voor, tijdens en na het pesten;
- de leerling laten inzien waarom iemand pest;
- nagaan welke oplossing de leerling zelf wil;
- enzovoorts.

2. De pester stoppen:

- in gesprek aangeven dat je het gedrag afkeurt, zoeken naar de reden van het pesten;
- laten inzien wat het effect van zijn gedrag is voor de gepeste;
- excuses laten aanbieden;
- aangeven dat je verwacht dat de pester zich houdt aan de afspraken en omgangsregels zoals die bekend zijn; ingaan op eventuele sancties zoals binnenblijven, passend strafwerk maken of nablijven tot alle leerlingen naar huis zijn;
- tenslotte afspraken maken over gedragsveranderingen; de naleving van deze afspraken komen aan het eind van iedere week in een kort gesprek aan de orde;
- waardeer nadrukkelijk positief gedrag.

3. Meelopers aanspreken:

De meeloper zien wij als een passieve pester. Hij is medeplichtig. Blijft op afstand, doet niets om het pesten te stoppen. Hij neemt het niet op voor het slachtoffer. Hij lacht mee met de pester omdat hij bang is om zelf gepest te worden. Deze dingen worden bespreekbaar gemaakt in de groep. Informatie over pestgedrag valt niet onder "klikken". De groep moet dit duidelijk ervaren. Wijs de groep nog eens op de omgangs- en gedragsregels.

4. Dossier aanleggen:

De leerkracht maakt een verslag in de mentormap over de betreffende situatie en de gevolgde aanpak. Ouders/verzorgers van de pester en de gepeste worden op de hoogte gebracht van de feiten.

5. Als het pesten doorgaat:

Als het pesten doorgaat gaan we activiteiten ondernemen waarbij alle vijf betrokken partijen (de gepeste, de pester, de meelopers de leerkrachten en de ouders) aandacht krijgen.

Het vijfsporenbeleid:

1. Hulp aan het gepeste kind.

- adviezen; probeer bespreekbaar te maken waarom het kind gepest wordt;
- sociale vaardigheidstraining aanvragen bij GGZ of schoolmaatschappelijk werk door leerkracht in overleg met ouders;
- gesprekken met ouders, eventueel samen met het schoolmaatschappelijk werk of directie;
- "hoe verder"-afpraak.

2. Aanpak van het gedrag van de pester:

- straffend gesprek omdat hij geen veiligheid heeft geboden;
Mogelijke straffen:
 - lezen van boeken over pesten;
 - pesttest doen (Uitgave NKO) door de intern begeleider;
 - kind later naar huis laten gaan in overleg met de ouders
- gesprek met ouders/verzorgers over de situatie. Aan hen vragen om aan het probleem een einde te maken. Ouders/verzorgers kunnen niet ontkennen dat hun kind pest. Alle activiteiten zijn vastgelegd in het kinderdagboek.

3. Probleemoplossende gesprekken:

- door leerkracht eventueel in samenwerking met het schoolmaatschappelijk werk of de directie;
- onderzoeken wat de reden voor het pestgedrag kan zijn:
 - weinig aandacht van de ouders;
 - lichamelijke bestraffing door ouders;
 - ouders corrigeren agressief gedrag niet;
 - zelf gepest zijn;
 - reactie op bepaalde smaak-, geur- of kleurstoffen;
 - slecht voorbeeld van ouders of andere volwassenen;
 - blootstelling aan geweld via tv of computerspelletjes.
- als de oorzaak enigszins duidelijk is, probeert de leerkracht vervolgens de gevoeligheid van de pester voor wat hij met het gepeste kind uithaalt te vergroten.

4. Sociale vaardigheidstraining:

- aanvragen door de leerkracht in overleg met de ouders, intern begeleider en schoolmaatschappelijk werk.

5. Maken van een "hoe-verder"-afpraak:

- aangeven wat er van de pester wordt verwacht en wat er zal gebeuren als hij verder pest;
- indien nodig worden deze afspraken schriftelijk vastgelegd (contract) en ondertekend door de leerling, zijn ouders, de leerkracht en de directie;
- mentortaken:
 - *aanpak van de meelopers;*
 - *maken van duidelijke afspraken via gesprekken;*
 - *gemaakte afspraken worden na bepaalde tijd gecontroleerd;*
 - *contact met ouders/verzorgers: zoals uit bovenstaande blijkt worden de ouders geïnformeerd en betrokken bij de verdere activiteiten om het pesten te stoppen;*
 - *aantekening in de mentormap;*
 - *leerkrachten (team): gemaakte afspraken doorgeven;*
 - *collectieve controle op afspraken, bespreken in vergaderingen;*
 - *leerkracht moet informatie hebben over achtergrond, signalen, gevolgen, oorzaken en aanpak.*

Als leerkrachten het probleem niet willen of kunnen zien is de inschakeling van een vertrouwenspersoon mogelijk. Deze kan een klacht indienen bij de landelijke klachtencommissie.

E. Pesten via internet

Pesten gaat zich in het digitale tijdperk nog meer buiten het gezichtsveld van ouders en docenten afspelen. De pester kan achter de computer of met een mobiele telefoon nog ongestoord zijn/haar gang gaan. De gepeste kan zich daardoor eenzamer dan ooit voelen.

Aangezien ook digitaal pestgedrag invloed heeft op het schoolleven van leerlingen, is ook dit fenomeen onderwerp van het klassengesprek tijdens de mentorles.

F. Tips voor het gepeste kind

- Negeer pest-mails: internet-pesters kunnen gemakkelijk anoniem blijven. Daarom is het vaak niet mogelijk om een dader te achterhalen en zit er niets anders op dan het effect te minimaliseren. Dat kan het beste door niet te reageren op haat-mailtjes of andere ongewenste e-mail. Als de dader geen respons krijgt, gaat de lol er snel af.
- Blokkeer afzender mail/Whatsapp of blokkeer bijvoorbeeld Facebook/Instagram e.d: het is zo simpel, zonder dat degene die je blokkeert het door heeft.
- Als er iets vervelends gebeurt in de chat, ga dan weg: log eventueel opnieuw in met een andere bijnaam (nickname).
- Vat scheldpartijen of beledigingen niet persoonlijk op, zeker als het komt van mensen die je niet kent. Vaak zegt men vervelende dingen uit verveling.
- Als het pesten aanhoudt en je je ongemakkelijk of bedreigd voelt, ga dan naar je ouders of heb het erover met iemand die je vertrouwt. Erover praten: heel belangrijk. Heb het er met iemand over die veel van computers en internet weet en die niet meteen iedereen vertelt dat je gepest wordt.
- Als je gepest wordt via internet, bewaar het. Bewijs!
- Voel je niet schuldig als er iets vervelends gebeurt. Het is niet jouw schuld en je hebt het niet zelf uitgelokt.